

สรุปข่าว ส่งเสริมการเกษตร

fb กรมส่งเสริมการเกษตร
yt กรมส่งเสริมการเกษตร
x กรมส่งเสริมการเกษตร
su นวัตกรรมกรมส่งเสริมการเกษตร
agritech.pr@gmail.com

สรุปข่าวกรมส่งเสริมการเกษตร ประจำวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2568

ส่วนกลาง			
ประเด็น	ลำดับ	หัวข้อข่าว	ช่องทางการเผยแพร่
หยุดเผา ลดฝุ่น PM2.5	1	“กรมส่งเสริมการเกษตร ก้าวข้ามการเผา สู่การจัดการเศษวัสดุ“ลด”ฝุ่น PM2.5	กรุงเทพธุรกิจ
	2	เกษตรฯ ก้าวข้ามเผา พร้อมลุยจัดการเศษวัสดุ ลดฝุ่น PM2.5 และก๊าซเรือนกระจก	Thailand plus
	3	เกษตรฯ ก้าวข้ามเผา พร้อมลุยจัดการเศษวัสดุ ลดฝุ่น PM2.5 และก๊าซเรือนกระจก	vijaikhao
	4	เกษตรฯ ก้าวข้ามเผา พร้อมลุยจัดการเศษวัสดุ ลดฝุ่น PM2.5 และก๊าซเรือนกระจก	vijaibanban
	5	เกษตรฯ ก้าวข้ามเผา พร้อมลุยจัดการเศษวัสดุ ลดฝุ่น PM2.5 และก๊าซเรือนกระจก	มติชน
	6	กรมส่งเสริมการเกษตร ประกาศก้าวข้ามเผา คลอดแผนงาน 4 ส่วนพร้อมลุยจัดการเศษวัสดุ ลดฝุ่น PM2.5 -ก๊าซเรือนกระจก	เกษตรทำกิน
	7	เกษตรฯ ก้าวข้ามเผา พร้อมลุยจัดการเศษวัสดุ ลดฝุ่น PM2.5 และก๊าซเรือนกระจก	เรื่องเล่าข่าวเกษตร
	8	กระทรวงเกษตรฯ เร่งจัดการเศษวัสดุ ลดฝุ่น PM 2.5-ก๊าซเรือนกระจก	ประชาชาติธุรกิจ
	9	กระทรวงเกษตรฯ เร่งจัดการเศษวัสดุ ลดฝุ่น PM 2.5-ก๊าซเรือนกระจก	Line today
	10	“กรมส่งเสริมการเกษตร ก้าวข้ามการเผา สู่การจัดการเศษวัสดุ“ลด”ฝุ่น PM2.5	msn
ส่วนภูมิภาค			
หยุดเผา ลดฝุ่น PM2.5	11	“กรมส่งเสริมการเกษตร ก้าวข้ามการเผา สู่การจัดการเศษวัสดุ “ลด” ฝุ่น PM2.5	สยามรัฐ

กรุงเทพมหานคร

“กรมส่งเสริมการเกษตร ก้าวข้ามการเผาสู่การจัดการเศษวัสดุ“ลด”ฝุ่น PM2.5

© 12 ก.พ. 2025 เวลา 5:21 น.

Female

นายพีรพันธ์ คอทอง อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร เปิดเผยว่า สถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ NARIT ระบุว่างานศึกษาวิจัยในอิตาลี พบว่า ฝุ่น PM 2.5 มีองค์ประกอบที่มาจากการเผาสารชีวมวล หรือเศษวัสดุทางการเกษตรเพียง 23% เท่านั้น ที่เหลือเป็นไฮโดรคาร์บอน (Hydrocarbon Compounds) ฟอสซิล การเผาไหม้ของยานยนต์ 11% เหลือ 66% เป็นละอองฝุ่นขนาดเล็กหรือละอองลอย ในอากาศที่เกิดจากปฏิกิริยาทางเคมีหรือการเปลี่ยนแปลงในบรรยากาศของก๊าซสารตั้งต้นบางประเภทเช่น ก๊าซไนโตรเจนออกไซด์ (NOx) ก๊าซซัลเฟอร์ออกไซด์ (SOx) ก๊าซแอมโมเนีย (NH3) และกลุ่ม ก๊าซสารอินทรีย์ระเหยง่ายอีกจำนวนมาก

ทำให้เกิดเป็นสารมลพิษในอากาศ ดังนั้น การเผาวัสดุการเกษตร ของเกษตรกรจึงไม่ใช่ทั้ง 100% ของ PM2.5 ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมส่งเสริมการเกษตร ได้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี (ครม.) เรื่องมาตรการรับมือสถานการณ์ไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละออง ปี 2568

ทั้งนี้ กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนดแผนการดำเนินงานไว้ 4 ส่วน คือ 1. การจัดทำฐานข้อมูลเพื่อวางแผน การบริหารจัดการพื้นที่ที่เสี่ยงการเผา โดยรวบรวมข้อมูลพื้นที่การเพาะปลูกและช่วงเวลาเก็บเกี่ยวพืช ที่เสี่ยงต่อการเผา คือ ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อ้อย และข้อมูลเกษตรกรในแต่ละจังหวัด แล้วใช้เทคโนโลยีโดย ใช้ข้อมูลจากภาพถ่ายดาวเทียมประกอบกับพื้นที่เผาไหม้ (Burn Scar) จุดความร้อน (Hotspot) เพื่อติดตาม และประเมินความเสี่ยงในพื้นที่ที่เสี่ยงต่อการเผาไหม้ พร้อมประสานงานกับหน่วยงานท้องถิ่น และดำเนินการ ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เมื่อวันที่ 17 ม.ค. 2568 เรื่อง มาตรการบริหารจัดการป้องกัน และแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM2.5) ภาคการเกษตร

2. การป้องกัน โดยกรมส่งเสริมการเกษตรได้สื่อสารให้ความรู้ ความตระหนัก ถึงผลกระทบต่อสุขภาพ และสิ่งแวดล้อมแก่เกษตรกรได้รับทราบ รวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เมื่อเกษตรกรเข้าใจแล้ว ปริมาณการเผา ก็จะลดลง ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่เข้าใจและตระหนักมากขึ้นว่า ถ้าเผาแล้วจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพและผิดกฎหมาย นอกจากนี้ กรมส่งเสริมการเกษตรจะร่วมกับสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยี อวกาศ และภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) หรือ GISTDA ค้นหาพื้นที่เผาไหม้ (Burn Scar) แล้วจะมา ทาบกับแผนที่ความเสี่ยงที่ทำไว้ก่อนหน้านี้ จะทำให้ทราบพื้นที่เผาขยะเกษตรกรผู้ดำเนินการได้

3. การดำเนินการตามกฎหมาย เมื่อพิสูจน์ทราบแล้วว่าการเผาจริงที่เกิดจากการกระทำของ เกษตรกร จะบันทึกประวัติการเผาในพื้นที่เกษตรและเกษตรกรรายนั้น จะไม่ได้รับสิทธิในการเข้าร่วม โครงการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนหรือส่งเสริมการพัฒนาด้าน การเกษตร และช่วยเหลือเกษตรกรทุกโครงการ ยกเว้นการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้าน การเกษตร ตั้งแต่วันที่ 1 มิ.ย. 2568 – 31 พ.ค. 2570

4. ให้ความรู้แนะนำการจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ช่องทางและการสนับสนุนตลาดการเพิ่มมูลค่า วัสดุเหลือใช้ เช่น การใช้จุลินทรีย์ย่อยสลายต่อซัง การแปรรูปเป็นอาหารสัตว์ และการใช้ประโยชน์อื่นๆ การสร้างมูลค่าเพิ่มจากต่อซังข้าวโพด โดยนำส่งเข้าโรงงานชีวมวล รวมถึงการนำผู้ซื้อและผู้ขายมาพบกัน ซึ่งกระทรวงเกษตรฯ จะดำเนินการในห้วงเวลานี้เพื่อจัดการวัสดุทางการเกษตร ตลอดจนการรณรงค์การใช้ปุ๋ยเคมีที่เหมาะสมกับ ความต้องการในแต่ละช่วงเวลาการเจริญเติบโต เพื่อลดการเกิดไนโตรเจนออกไซด์ (NOx) ละอองลอยทุติยภูมิ และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

“กรมส่งเสริมการเกษตรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพราะฝุ่นเป็นปัญหาที่รุนแรงขึ้นทุกปี โดยได้ร่วมกับภาคเอกชน ใช้เครื่องจักรในการอัดก้อนฟาง รวมถึงร่วมกับบริษัทต่างๆ เพื่อย่อยสลายต่อซัง เป็นการสร้างประสบการณ์ใหม่ให้กับเกษตรกรผู้ปลูกข้าวก่อนที่จะเผา รวมถึงการส่งเสริมให้ทำปุ๋ยหมักและจัดสรรให้ชุมชน เป็นการประหยัด ปุ๋ยที่จะใช้ในรอบต่อไปได้เรื่องนี้ทุกหน่วยงานร่วมกัน”

สำหรับระยะต่อไป กรมฯ ได้เตรียมการศึกษาวិเคราะห์ ความเป็นไปได้ของโครงการ เพื่อเชื่อมต่อห่วงโซ่อุปทานวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรจากเกษตรกรสู่ผู้ประกอบการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ชีวภาพ ผลิตภัณฑ์ชีวมวล ตลอดจนโครงการสนับสนุนต้นทุนกิจกรรมเกษตรที่ได้รับ การรับรองมาตรฐานสิ่งแวดล้อม อันเป็นการเตรียมความพร้อมรองรับ พ.ร.บ.อากาศสะอาด ในปี 2568 ต่อไป

นายพีรพันธ์ กล่าวว่า ผลการจัดการดำเนินการ ในปี 2567 ที่ผ่านมาในรายพืช 5 ชนิด ประกอบด้วย ข้าว ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์ อ้อย มันสำปะหลัง และไม้ผล ไม้ยืนต้น ในช่วงเดือน ก.พ.- เม.ย. มีปริมาณเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ทั้งหมดประมาณ 48.6 ล้านตัน นำไปใช้แล้วประมาณ 33.54 ล้านตัน คิดเป็น 69% เป็นมูลค่าทาง เศรษฐกิจกว่า 3.2 พันล้านบาท

ดังนั้น การไม่เผาจึงมีทางออกชัดเจนที่เกษตรกรทุกคนต้องยอมรับว่า สามารถจัดการก้าวข้ามเรื่องการเผาได้ ซึ่งเมื่อผนวกรวมกับต้นทุนสุขภาพของเกษตรกร ประชาชน เด็ก และผู้สูงอายุ จะมีต้นทุนทางสังคม ที่สูงมาก ทุกภาคส่วนต้องหารือเพื่อหาทางออก ร่วมกันโดยกรมส่งเสริมการเกษตรพร้อม ร่วมกับทุกภาคส่วน รวมถึงชุมชนเพื่อวิเคราะห์ หาทางเลือกที่ดีที่สุดแล้วสามารถตอบสนองได้

เกษตรฯ ก้าวข้ามเผา พร้อมลุยจัดการเศษวัสดุ ลดฝุ่น PM2.5 และก๊าซเรือนกระจก

🕒 12 กุมภาพันธ์ 2025 📍 Thailandplus 📁 เกษตร - สิ่งแวดล้อม

ฝุ่นเป็นปัญหาที่รุนแรงขึ้นทุกปี ในอดีตการเผาวัสดุการเกษตรอาจไม่ส่งผลต่อสุขภาพเหมือนปัจจุบัน เนื่องจากว่าภาวะโลกร้อนไม่รุนแรง แต่ทุกวันนี้การเผาได้ส่งผลกระทบต่อสุขภาพมากขึ้น หากสามารถจัดการได้ตั้งแต่ต้นต่อแหล่งกำเนิด เพื่อให้ฝุ่น PM 2.5 และก๊าซเรือนกระจกลดลง นั่นคือวิธีการที่ดีที่สุด

ศ.ดร.นฤมล วิทยโณสินวัฒน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กล่าวว่า รัฐบาลต้องการให้ทุกหน่วยงานร่วมมือกันขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาการแก้ไขปัญหามลพิษขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน PM 2.5 อย่างจริงจัง โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขับเคลื่อนนโยบายนี้เกษตรกร มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีอากาศที่สะอาดหายใจ นอกจากนี้ยังต้องส่งเสริมการทำเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมควบคู่

นายพีรพันธ์ คอกทอง อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร กล่าวเพิ่มเติมว่า สถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ ระบุว่างานศึกษาวิจัยในอิตาลี พบว่า ฝุ่น PM 2.5 มีองค์ประกอบที่มาจาก การเผาไหม้ของยานยนต์ 23% เท่านั้น ที่เหลือเป็นไฮโดรคาร์บอน พอสซิล การเผาไหม้ของยานยนต์ 11% เหลือ 66% เป็นละอองฝุ่นขนาดเล็กหรือละอองลอยในอากาศที่เกิดจากปฏิกิริยาทางเคมีหรือการเปลี่ยนรูปในบรรยากาศของก๊าซสารตั้งต้นบางประเภท เช่น ก๊าซไนโตรเจนออกไซด์ ก๊าซซัลเฟอร์ออกไซด์ ก๊าซแอมโมเนีย และกลุ่มก๊าซสารอินทรีย์ระเหยง่ายอีกจำนวนมาก ทำให้เกิดเป็นสารมลพิษในอากาศ ดังนั้น การเผาวัสดุการเกษตร ของเกษตรกร จึงไม่ใช่ปัญหาทั้งหมดของ PM2.5 ทั้งนี้ กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนดแผนการดำเนินงานไว้ 4 ส่วน คือ 1. การจัดทำฐานข้อมูลเพื่อวางแผน การบริหารจัดการพื้นที่ที่เสี่ยงการเผา โดยรวบรวมข้อมูลพื้นที่การเพาะปลูกและช่วงเวลาเก็บเกี่ยวพืชที่เสี่ยงต่อการเผา คือ ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อ้อย และข้อมูลเกษตรกรในแต่ละจังหวัด แล้วใช้เทคโนโลยีโดยใช้ข้อมูลจากภาพถ่ายดาวเทียมประกอบกับพื้นที่เผาไหม้ (Burn Scar) จุดความร้อน (Hotspot) เพื่อติดตามและประเมินความเสี่ยงในพื้นที่ที่เสี่ยงต่อการเผาไหม้ พร้อมประสานงานกับหน่วยงานท้องถิ่น และดำเนินการตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2568 เรื่อง มาตรการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษจากฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM2.5) ภาคการเกษตร 2. การป้องกัน โดยกรมส่งเสริมการเกษตรได้สื่อสารให้ความรู้ ความตระหนัก ถึงผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมแก่เกษตรกรได้รับทราบ รวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เมื่อเกษตรกรเข้าใจแล้ว ปริมาณการเผาที่จะลดลง นอกจากนี้ กรมส่งเสริมการเกษตรจะร่วมกับ GISTDA ค้นหาพื้นที่เผาไหม้ Burn Scar แล้วจะมากาบทกับแผนที่ความเสี่ยงที่ทำไว้ก่อนหน้านี้จะทำให้ทราบพื้นที่เพาะปลูกเกษตรกรผู้ดำเนินการได้ 3. การดำเนินการตามกฎหมาย เมื่อพิสูจน์ทราบแล้วว่ามีการเผาจริงที่เกิดจากการกระทำของเกษตรกร จะบันทึกประวัติการเผาในพื้นที่เกษตรและเกษตรกรรายนั้น จะไม่ได้รับสิทธิในการเข้าร่วมโครงการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนหรือส่งเสริมการพัฒนาด้านการเกษตร และช่วยเหลือเกษตรกรทุกโครงการ ยกเว้นการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตร ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2568 – 31 พฤษภาคม 2570 4. ให้ความรู้และนำการจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ช่องทางและการสนับสนุนการเพิ่มมูลค่าวัสดุเหลือใช้ โดยได้ร่วมกับภาคเอกชนใช้เครื่องจักรในการอัดก้อนฟาง รวมถึงร่วมกับบริษัทต่างๆ เพื่อย่อยสลายต่อซัง เป็นการสร้างประสบการณ์ใหม่ให้กับเกษตรกร รวมถึงการใช้ปุ๋ยเคมีที่เหมาะสมกับความต้องการในแต่ละช่วงเวลาการเจริญเติบโต เพื่อลดการเกิดไนโตรเจนออกไซด์ ละอองลอยทุติยภูมิ และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

นายพีรพันธ์ กล่าวเพิ่มเติมว่า สำหรับระยะต่อไป ได้เตรียมการศึกษาวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการ เพื่อเชื่อมต่อห่วงโซ่อุปทานวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรจากเกษตรกรสู่ผู้ประกอบการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ชีวภาพ ผลิตภัณฑ์ชีวมวล ตลอดจนโครงการสนับสนุนต้นทุนกิจกรรมเกษตรกรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานสิ่งแวดล้อม อันเป็นการเตรียมความพร้อมรองรับพ.ร.บ.อากาศสะอาด ในปี 2568 ต่อไป

สำหรับผลการจัดการเศษวัสดุ เมื่อปี 2567 ในรายพืช 5 ชนิด ประกอบด้วย ข้าว ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์ อ้อย มันสำปะหลัง และไม้ผล ไม้ยืนต้น ในช่วงเดือน ก.พ.- เม.ย. มีปริมาณเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ทั้งหมดประมาณ 48.6 ล้านตัน นำไปใช้แล้วประมาณ 33.54 ล้านตัน คิดเป็น 69% เป็นมูลค่าทางเศรษฐกิจกว่า 3.2 พันล้านบาท

การไม่เผาเป็นเรื่องที่เกษตรกรต้องก้าวข้ามผ่าน เพราะมีทางออกที่ดีกว่า ซึ่งเมื่อผนวกรวมกับต้นทุนสุขภาพ จะมีต้นทุนที่สูงมาก ทุกภาคส่วนต้องหารือเพื่อหาทางออก ร่วมกันโดยกรมส่งเสริมการเกษตรพร้อม ร่วมกับทุกภาคส่วน รวมถึงชุมชนเพื่อวิเคราะห์ หากทางเลือกที่ดีที่สุดเพื่อจัดการปัญหาฝุ่น

VijaiKhao "วิจัยข่าว" มีอาชีพนาเสนาอ่าว

FEB
12

เกษตรฯ ก้าวข้ามเผา พร้อมลุยจัดการเศษวัสดุ ลดฝุ่น PM2.5 และก๊าซเรือนกระจก

เกษตรฯ ก้าวข้ามเผา พร้อมลุยจัดการเศษวัสดุ ลดฝุ่น PM2.5 และก๊าซเรือนกระจก

ฝุ่นเป็นปัญหาที่รุนแรงขึ้นทุกปี ในอดีตการเผาวัสดุการเกษตรอาจไม่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพเหมือนปัจจุบัน เนื่องจากว่าภาวะโลกร้อนไม่รุนแรง แต่ทุกวันนี้การเผาได้ส่งผลกระทบต่อสุขภาพมากขึ้น หากสามารถจัดการได้ตั้งแต่ต้นต่อแหล่งกำเนิด เพื่อให้ฝุ่น PM 2.5 และก๊าซเรือนกระจกลดลง นั่นคือวิธีการที่ดีที่สุด

ศดร.นฤมล ภิญโญสินวัฒน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กล่าวว่า รัฐบาลต้องการให้ทุกหน่วยงานร่วมมือกันขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน PM 2.5 อย่างจริงจัง โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขับเคลื่อนนโยบายนี้เกษตรกร มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีอากาศที่สะอาดหายใจ นอกจากนี้ยังต้องส่งเสริมการทำเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมควบคู่

นายพีรพันธ์ คอทอง อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร กล่าวเพิ่มเติมว่า สถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ ระบุว่างานศึกษาวิจัยในอิตาลีพบว่า ฝุ่นPM 2.5 มีองค์ประกอบที่มาจาก การเผาไหม้ชีวมวล หรือเศษวัสดุทางการเกษตรเพียง 23% เท่านั้น ที่เหลือเป็นไฮโดรคาร์บอน ฟอสซิล การเผาไหม้ของยานยนต์ 11% เหลือ 66% เป็นละอองฝุ่นขนาดเล็กหรือละอองลอยในอากาศที่เกิดจากปฏิกิริยาทางเคมีหรือการเปลี่ยนแปลงในบรรยากาศของก๊าซสารตั้งต้นบางประเภท เช่น ก๊าซไนโตรเจนออกไซด์ ก๊าซซัลเฟอร์ออกไซด์ ก๊าซแอมโมเนีย และกลุ่มก๊าซสารอินทรีย์ระเหยง่ายจำนวนมาก ทำให้เกิดเป็นสารมลพิษในอากาศ ดังนั้น การเผาวัสดุการเกษตร ของเกษตรกร จึงไม่ใช่ปัญหาทั้งหมดของ PM2.5 ทั้งนี้ กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนดแผนการดำเนินงานไว้ 4 ส่วน คือ 1. การจัดทำฐานข้อมูลเพื่อวางแผนการบริหารจัดการพื้นที่ที่เสี่ยงการเผา โดยรวบรวมข้อมูลพื้นที่การเพาะปลูกและช่วงเวลาเก็บเกี่ยวพืชที่เสี่ยงต่อการเผา คือ ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อ้อย และข้อมูลเกษตรกรในแต่ละจังหวัด แล้วใช้เทคโนโลยีโดยใช้ข้อมูลจากภาพถ่ายดาวเทียมประกอบกับพื้นที่เผาไหม้ (Burn Scar) จุดความร้อน (Hotspot) เพื่อติดตามและประเมินความเสี่ยงในพื้นที่ที่เสี่ยงต่อการเผาไหม้ พร้อมประสานงานกับหน่วยงานท้องถิ่น และดำเนินการตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2568 เรื่อง มาตรการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM2.5) ภาคการเกษตร 2. การป้องกันปราบ โดยกรมส่งเสริมการเกษตรได้สื่อสารให้ความรู้ ความตระหนัก ถึงผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมแก่เกษตรกรได้รับทราบรวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เมื่อเกษตรกรเข้าใจแล้ว ปริมาณการเผาก็จะลดลง นอกจากนี้ กรมส่งเสริมการเกษตรจะร่วมกับ GISTDA ค้นหาพื้นที่เผาไหม้ Burn Scar แล้วจะมาทาบกับแผนที่ความเสี่ยงที่หาไว้ก่อนหน้านี้จะทำให้ทราบพื้นที่เผาไหม้เกษตรกรผู้ดำเนินการได้ 3. การดำเนินการตามกฎหมาย เมื่อพิสูจน์ทราบแล้วว่ามีเกษตรกรที่เกิดจากการกระทำของเกษตรกรจะบันทึกประวัติการเผาในพื้นที่เกษตรและเกษตรกรรายนั้น จะไม่ได้รับสิทธิในการเข้าร่วมโครงการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนหรือส่งเสริมการพัฒนาด้านการเกษตร และช่วยเหลือเกษตรกรทุกโครงการ ยกเว้นการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตร ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2568 – 31 พฤษภาคม 2570 4. ให้ความรู้แนะนำการจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ช่องทางและการสนับสนุนการเพิ่มมูลค่าวัสดุเหลือใช้ โดยได้ร่วมกับภาคเอกชนใช้เครื่องจักรในการอัดก้อนฟาง รวมถึงร่วมกับบริษัทต่างๆ เพื่อย่อยสลายคอกขี้ เป็นการสร้างประสมการณ์ใหม่ให้กับเกษตรกร รวมถึงการใช้ปุ๋ยเคมีที่เหมาะสมกับความต้องการในแต่ละช่วงเวลาการเจริญเติบโต เพื่อลดการเกิดไนโตรเจนออกไซด์ ละอองลอยทุติยภูมิ และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

นายพีรพันธ์ กล่าวเพิ่มเติมว่า สำหรับระยะต่อไป ได้เตรียมการศึกษาวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการ เพื่อเชื่อมต่อห่วงโซ่อุปทานวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรจากเกษตรกรสู่ผู้ประกอบการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ชีวภาพ ผลิตภัณฑ์ชีวมวล ตลอดจนโครงการสนับสนุนต้นตุนกิจกรรมเกษตรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานสิ่งแวดล้อม อันเป็นการเตรียมความพร้อมรองรับ พ.ร.บ.อากาศสะอาด ในปี 2568 ต่อไป

สำหรับผลการจัดการเศษวัสดุ เมื่อปี 2567 ในรายพืช 5 ชนิด ประกอบด้วย ข้าว ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์ อ้อย มันสำปะหลัง และไม้ผล ไม้ยืนต้น ในช่วงเดือน ก.พ.- เม.ย. มีปริมาณเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ทั้งหมดประมาณ 48.6 ล้านตัน นำไปใช้แล้วประมาณ 33.54 ล้านตัน คิดเป็น 69% เป็นมูลค่าทางเศรษฐกิจกว่า 3.2 พันล้านบาท

การไม่เผาเป็นเรื่องที่เกษตรกรต้องก้าวข้ามผ่านเพราะมีทางออกที่ดีกว่า ซึ่งเมื่อผนวกรวมกับต้นทุนสุขภาพ จะมีต้นทุนที่สูงมาก ทุกภาคส่วนต้องหารือเพื่อหาทางออก ร่วมกันโดยกรมส่งเสริมการเกษตรพร้อม ร่วมกับทุกภาคส่วน รวมถึงชุมชนเพื่อวิเคราะห์หาทางเลือกที่ดีที่สุดเพื่อจัดการปัญหาฝุ่น

vijaibanban

เกษตรกร ก้าวข้ามเผา พร้อมลุยจัดการเศษวัสดุ ลดฝุ่น PM2.5 และก๊าซเรือนกระจก

กุมภาพันธ์ 11, 2568

เกษตรกร ก้าวข้ามเผา พร้อมลุยจัดการเศษวัสดุ ลดฝุ่น PM2.5 และก๊าซเรือนกระจก

ฝุ่นเป็นปัญหาที่รุนแรงขึ้นทุกปี ในอดีตการเผาวัสดุการเกษตรอาจไม่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพเหมือนปัจจุบัน เนื่องจากว่าภาวะโลกร้อนไม่รุนแรง แต่ทุกวันนี้การเผาได้ส่งผลกระทบต่อสุขภาพมากขึ้น หากสามารถจัดการได้ตั้งแต่ต้นตอแหล่งกำเนิด เพื่อให้ฝุ่น PM 2.5 และก๊าซเรือนกระจกลดลง นั่นคือวิธีการที่ดีที่สุด

ศดร. นฤมล ภิญโญสินวัฒน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์กล่าวว่า รัฐบาลต้องการให้ทุกหน่วยงานร่วมมือกันขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน PM 2.5 อย่างจริงจัง โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขับเคลื่อนนโยบายนี้เกษตรกร มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีอากาศที่สะอาดหายใจ นอกจากนี้ยังต้องส่งเสริมการทำเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมควบคู่

นายพิรพันธ์ คอตทอง อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร กล่าวเพิ่มเติมว่า สถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ ระบุว่างานศึกษาวิจัยในอิตาลีพบว่า ฝุ่นPM 2.5 มีองค์ประกอบที่มาจาก การเผาไหม้ของชีวมวล หรือเศษวัสดุทางการเกษตรเพียง 23% เท่านั้น ที่เหลือเป็นไฮโดรคาร์บอน ฟอสซิล การเผาไหม้ของยานยนต์ 11% เหลือ 66% เป็นละอองฝุ่นขนาดเล็กหรือละอองลอยในอากาศที่เกิดจากปฏิกิริยาทางเคมีหรือการเปลี่ยนแปลงในบรรยากาศของก๊าซสารตั้งต้นบางประเภท เช่น ก๊าซไนโตรเจนออกไซด์ ก๊าซซัลเฟอร์ออกไซด์ ก๊าซแอมโมเนีย และกลุ่มก๊าซสารอินทรีย์ระเหยง่ายอีกจำนวนมาก ทำให้เกิดเป็นสารมลพิษในอากาศ ดังนั้น การเฝ้าระวังการเกษตร ของเกษตรกร จึงไม่ใช่ปัญหาทั้งหมดของ PM2.5 ทั้งนี้ กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนดแผนการดำเนินงานไว้ 4 ส่วน คือ 1. การจัดทำฐานข้อมูลเพื่อวางแผน การบริหารจัดการพื้นที่ที่เสี่ยงการเผา โดยรวบรวมข้อมูลพื้นที่การเพาะปลูกและช่วงเวลาเก็บเกี่ยวพืชที่เสี่ยงต่อการเผา คือ ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อ้อย และข้อมูลเกษตรกรในแต่ละจังหวัด แล้วใช้เทคโนโลยีโดยใช้ข้อมูลจากภาพถ่ายดาวเทียมประกอบกับพื้นที่เผาไหม้ (Burn Scar) จุดความร้อน (Hotspot) เพื่อติดตามและประเมินความเสี่ยงในพื้นที่ที่เสี่ยงต่อการเผาไหม้ พร้อมประสานงานกับหน่วยงานท้องถิ่น และดำเนินการตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2568 เรื่อง มาตรการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM2.5) ภาคการเกษตร 2. การป้องกัน โดยกรมส่งเสริมการเกษตรได้สื่อสารให้ความรู้ ความตระหนัก ถึงผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมแก่เกษตรกรได้รับทราบรวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เมื่อเกษตรกรเข้าใจแล้ว ปริมาณการเผาก็จะลดลง นอกจากนี้ กรมส่งเสริมการเกษตรจะร่วมกับ GISTDA ค้นหาพื้นที่เผาไหม้ Burn Scar แล้วจะมาทาบกับแผนที่ความเสี่ยงที่ทำได้ก่อนหน้านี้จะทำให้ทราบพื้นที่เผาไหม้เกษตรกรผู้ดำเนินการได้ 3. การดำเนินการตามกฎหมาย เมื่อพิสูจน์ทราบแล้วว่ามีการเผาจริงที่เกิดจากการกระทำของเกษตรกรจะบันทึกประวัติการเผาในพื้นที่เกษตรและเกษตรกรรายนั้น จะไม่ได้รับสิทธิในการเข้าร่วมโครงการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนหรือส่งเสริมการพัฒนาด้านการเกษตร และช่วยเหลือเกษตรกรทุกโครงการ ยกเว้นการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตร ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2568 – 31 พฤษภาคม 2570 4. ให้ความรู้แนะนำการจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ช่องทางและการสนับสนุนการเพิ่มมูลค่าวัสดุเหลือใช้ โดยได้ร่วมกับภาคเอกชนใช้เครื่องจักรในการอัดก้อนฟาง รวมถึงร่วมกับบริษัทต่างๆ เพื่อย่อยสลายต่อซัง เป็นการสร้างประสบการณ์ใหม่ให้กับเกษตรกร รวมถึงการใช้ปุ๋ยเคมีที่เหมาะสมกับความต้องการในแต่ละช่วงเวลาการเจริญเติบโต เพื่อลดการเกิดไนโตรเจนออกไซด์ ละอองลอยทุติยภูมิ และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

นายพิรพันธ์ กล่าวเพิ่มเติมว่า สำหรับระยะต่อไป ได้เตรียมการศึกษาริเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการ เพื่อเชื่อมต่อห่วงโซ่อุปทานวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรจากเกษตรกรสู่ผู้ประกอบการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ชีวภาพ ผลิตภัณฑ์ชีวมวล ตลอดจนโครงการสนับสนุนต้นทุนกิจกรรมเกษตรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานสิ่งแวดล้อม อันเป็นการเตรียมความพร้อมรองรับ พ.ร.บ.อากาศสะอาด ในปี 2568 ต่อไป

สำหรับผลการจัดการเศษวัสดุ เมื่อปี 2567 ในรายพืช 5 ชนิด ประกอบด้วย ข้าว ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์ อ้อย มันสำปะหลัง และไม้ผล ไม้ยืนต้น ในช่วงเดือน ก.พ.- เม.ย. มีปริมาณเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ทั้งหมดประมาณ 48.6 ล้านตัน นำไปใช้แล้วประมาณ 33.54 ล้านตัน คิดเป็น 69% เป็นมูลค่าทางเศรษฐกิจกว่า 3.2 พันล้านบาท

การไม่เผาเป็นเรื่องที่เกษตรกรต้องก้าวข้ามผ่านเพราะมีทางออกที่ดีกว่า ซึ่งเมื่อผนวกร่วมกับต้นทุนสุขภาพ จะมีต้นทุนที่สูงมาก ทุกภาคส่วนต้องหารือเพื่อหาทางออก ร่วมกันโดยกรมส่งเสริมการเกษตรพร้อม ร่วมกับทุกภาคส่วน รวมถึงชุมชนเพื่อวิเคราะห์หาทางเลือกที่ดีที่สุดเพื่อจัดการปัญหาฝุ่น

MATICHON ONLINE

เกษตรฯ ก้าวข้ามเผา พร้อมลุยจัดการเศษวัสดุ ลดฝุ่น PM2.5 และก๊าซเรือนกระจก

วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2568 - 14:53 น.

[Facebook](#)
[Twitter](#)
[LINE](#)
[Copy Link](#)

เกษตรฯ ก้าวข้ามเผา พร้อมลุยจัดการเศษวัสดุ ลดฝุ่น PM2.5 และก๊าซเรือนกระจก

เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ นายพีรพันธุ์ คอทอง อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร เปิดเผยว่า สถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ ระบุว่างานศึกษาวิจัยในอดีต พบว่า ฝุ่นละออง 2.5 หรือ PM 2.5 มีองค์ประกอบที่มาจากการเผาสารชีวมวล หรือเศษวัสดุทางการเกษตรเพียง 23% เท่านั้น ที่เหลือเป็นไฮโดรคาร์บอน ฟอสซิล การเผาไหม้ของยานยนต์ 11% เหลือ 66% เป็นละอองฝุ่นขนาดเล็กหรือละอองลอยในอากาศที่เกิดจากปฏิกิริยาทางเคมีหรือการเปลี่ยนรูปในบรรยากาศของก๊าซสารตั้งต้นบางประเภทเช่น ก๊าซไนโตรเจนออกไซด์ ก๊าซซัลเฟอร์ออกไซด์ ก๊าซแอมโมเนีย และกลุ่มก๊าซสารอินทรีย์ระเหยง่ายอีกจำนวนมาก ทำให้เกิดเป็นสารมลพิษในอากาศ

ดังนั้น นายพีรพันธุ์ กล่าวว่า การเผาวัสดุการเกษตร ของเกษตรกร จึงไม่ใช่ปัญหาทั้งหมดของฝุ่นละอองขนาดเล็ก 2.5 (PM2.5) กรมส่งเสริมการเกษตร ได้กำหนดแผนการดำเนินงานไว้ 4 ส่วน ดังนี้

1. การจัดทำฐานข้อมูลเพื่อวางแผน การบริหารจัดการพื้นที่ที่เสี่ยงการเผา โดยรวบรวมข้อมูลพื้นที่การเพาะปลูกและช่วงเวลาเก็บเกี่ยวพืชที่เสี่ยงต่อการเผา คือ ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อ้อย และข้อมูลเกษตรกรในแต่ละจังหวัด แล้วใช้เทคโนโลยีโดยใช้ข้อมูลจากภาพถ่ายดาวเทียมประกอบกับพื้นที่เผาไหม้ (Burn Scar) จุดความร้อน (Hotspot) เพื่อติดตามและประเมินความเสี่ยงในพื้นที่ที่เสี่ยงต่อการเผาไหม้ พร้อมประสานงานกับหน่วยงานท้องถิ่น และดำเนินการตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2568 เรื่อง มาตรการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไข ปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM2.5) ภาคการเกษตร

2. การป้องปราม โดยกรมส่งเสริมการเกษตรได้สื่อสารให้ความรู้ ความตระหนัก ถึงผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมแก่เกษตรกรที่ได้รับทราบรวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เมื่อเกษตรกรเข้าใจแล้ว ปริมาณการเผาก็จะลดลง นอกจากนี้ กรมส่งเสริมการเกษตรจะร่วมกับ สำนักงานพัฒนาเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) หรือ GISTDA ค้นหาพื้นที่เผาไหม้(Burn Scar) แล้วจะมาทาบกับแผนที่ความเสี่ยงที่ทำไว้ก่อนหน้านี้อาจจะทำให้ทราบพื้นที่เผาไร่เกษตรกรผู้ดำเนินการได้

3. การดำเนินการตามกฎหมาย เมื่อพิสูจน์ทราบแล้วว่ามี การเผาจริงที่เกิดจากการกระทำของเกษตรกรจะบันทึกประวัติการเผาในพื้นที่เกษตรและเกษตรกรรายนั้น จะไม่ได้รับสิทธิในการเข้าร่วมโครงการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนหรือส่งเสริมการพัฒนาด้านการเกษตร และช่วยเหลือเกษตรกรทุกโครงการ ยกเว้นการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตร ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2568 – 31 พฤษภาคม 2570

4. ให้ความรู้แนะนำการจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ช่องทางและการสนับสนุนการเพิ่มมูลค่าวัสดุเหลือใช้ โดยได้ร่วมกับภาคเอกชนใช้เครื่องจักรในการอัดก้อนฟาง รวมถึงร่วมกับบริษัทต่างๆ เพื่อย่อยสลายต่อซัง เป็นการสร้างประสบการณ์ใหม่ให้กับเกษตรกร รวมถึงการใช้ปุ๋ยเคมีที่เหมาะสมกับความต้องการในแต่ละช่วงเวลาการเจริญเติบโต เพื่อลดการเกิดไนโตรเจนออกไซด์ ละอองลอยทุติยภูมิ และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

ทั้งนี้ นายพีรพันธ์ กล่าวว่า สำหรับระยะต่อไป ได้เตรียมการศึกษาวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการ เพื่อเชื่อมต่อห่วงโซ่อุปทานวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรจากเกษตรกรสู่ผู้ประกอบการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ชีวภาพ ผลิตภัณฑ์ชีวมวล ตลอดจนโครงการสนับสนุนต้นทุนกิจกรรมเกษตรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานสิ่งแวดล้อม อันเป็นการเตรียมความพร้อมรองรับ พ.ร.บ.อากาศสะอาดในปี 2568 ต่อไป

“การไม่เผาเป็นเรื่องที่เกษตรกรต้องก้าวข้ามผ่านเพราะมีทางออกที่ชัดเจนกว่ามีทางเลือกที่ดีกว่า ซึ่งเมื่อผนวกรวมกับต้นทุนสุขภาพ จะมีต้นทุนที่สูงมาก ทุกภาคส่วนต้องหารือเพื่อหาทางออก ร่วมกันโดยกรมส่งเสริมการเกษตรพร้อม ร่วมกับทุกภาคส่วน รวมถึงชุมชนเพื่อวิเคราะห์ หาทางเลือกที่ดีที่สุดเพื่อจัดการปัญหาฝุ่น” นายพีรพันธ์ กล่าว

กรมส่งเสริมการเกษตร ประกาศก้าวข้ามเผา คลอดแผนงาน 4 ส่วนพร้อมลุยจัดการเศษวัสดุ ลดฝุ่น PM2.5 -ก๊าซเรือนกระจก

กระทรวงเกษตรฯ เดินหน้าขับเคลื่อนนโยบายในการแก้ไขปัญหาการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก PM 2.5 ของรัฐบาลอย่างจริงจัง หวังให้เกษตรกร มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีอากาศที่สะอาดหายใจ ขณะที่กรมส่งเสริมการเกษตร รับผิดชอบประกาศก้าวข้ามเผา ด้วยการกำหนดแผนการดำเนินงานไว้ 4 ส่วน พร้อมลุยจัดการเศษวัสดุ ลดฝุ่น PM2.5 -ก๊าซเรือนกระจก

ศ.ดร.นฤมล ภิญโญสินวัฒน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กล่าวว่า รัฐบาลต้องการให้ทุกหน่วยงานร่วมมือกันขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน PM 2.5 อย่างจริงจัง โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขับเคลื่อนนโยบายนี้ เกษตรกร มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีอากาศที่สะอาดหายใจ นอกจากนี้ยังต้องส่งเสริมการทำเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมควบคู่

ด้านนายพีรพันธ์ คอทอง อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร กล่าวเพิ่มเติมว่า สถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ ระบุว่างานศึกษาวิจัยในอิตาลี พบว่า ฝุ่นPM 2.5 มีองค์ประกอบที่มาจากเผาสารชีวมวล หรือเศษวัสดุทางการเกษตรเพียง 23% เท่านั้น ที่เหลือเป็นไฮโดรคาร์บอน ฟอสซิล การเผาไหม้ของยานยนต์ 11% เหลือ 66% เป็นละอองฝุ่นขนาดเล็กหรือละอองลอยในอากาศที่เกิดจากปฏิกิริยาทางเคมีหรือการเปลี่ยนแปลงในบรรยากาศของก๊าซสารตั้งต้นบางประเภท เช่น ก๊าซไนโตรเจนออกไซด์ ก๊าซซัลเฟอร์ออกไซด์ ก๊าซแอมโมเนีย และกลุ่มก๊าซสารอินทรีย์ระเหยง่ายอีกจำนวนมากทำให้เกิดเป็นสารมลพิษในอากาศดังนั้น การเผาวัสดุการเกษตร ของเกษตรกร จึงไม่ใช่ปัญหาทั้งหมดของ PM2.5 ทั้งนี้ กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนดแผนการดำเนินงานไว้ 4 ส่วน คือ

1. การจัดทำฐานข้อมูลเพื่อวางแผน การบริหารจัดการพื้นที่ที่เสี่ยงการเผา โดยรวบรวมข้อมูลพื้นที่การเพาะปลูกและช่วงเวลาเก็บเกี่ยวพืชที่เสี่ยงต่อการเผา คือ ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อ้อย และข้อมูลเกษตรกรในแต่ละจังหวัด แล้วใช้เทคโนโลยีโดยใช้ข้อมูลจากภาพถ่ายดาวเทียม ประกอบกับพื้นที่เผาไหม้ (Burn Scar) จุดความร้อน (Hotspot) เพื่อติดตามและประเมินความเสี่ยงในพื้นที่ที่เสี่ยงต่อการเผาไหม้ พร้อมประสานงานกับหน่วยงานท้องถิ่น และดำเนินการตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2568 เรื่อง มาตรการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM2.5) ภาคการเกษตร

2. การป้องกัน โดยกรมส่งเสริมการเกษตรได้สื่อสารให้ความรู้ ความตระหนัก ถึงผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมแก่เกษตรกรได้รับทราบรวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เมื่อเกษตรกรเข้าใจแล้ว ปริมาณการเผาก็จะลดลง นอกจากนี้ กรมส่งเสริมการเกษตรจะร่วมกับ GISTDA ค้นหาพื้นที่เผาไหม้ Burn Scar แล้วจะมาพบกับแผนที่ความเสี่ยงที่ทำไว้ก่อนหน้านี้จะทำให้ทราบพื้นที่เผาไหม้เกษตรกรผู้ดำเนินการได้

3. การดำเนินการตามกฎหมาย เมื่อพิสูจน์ทราบแล้วว่ามีการเผาจริงที่เกิดจากการกระทำของเกษตรกรจะบันทึกประวัติการเผาในพื้นที่เกษตรและเกษตรกรรายนั้น จะไม่ได้รับสิทธิในการเข้าร่วมโครงการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนหรือส่งเสริมการพัฒนาด้านการเกษตร และช่วยเหลือเกษตรกรทุกโครงการ ยกเว้นการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตร ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2568 – 31 พฤษภาคม 2570

4. ให้ความรู้แนะนำการจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ช่องทางและการสนับสนุนการเพิ่มมูลค่าวัสดุเหลือใช้ โดยได้ร่วมกับภาคเอกชนใช้เครื่องจักรในการอัดก้อนฟาง รวมถึงร่วมกับบริษัทต่างๆ เพื่อขยายสายตอดึง เป็นการสร้างประสบการณ์ใหม่ให้กับเกษตรกร รวมถึงการใช้ปุ๋ยเคมีที่เหมาะสมกับความต้องการในแต่ละช่วงเวลาการเจริญเติบโต เพื่อลดการเกิดไนโตรเจนออกไซด์ ละอองลอยทุติยภูมิ และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

นายพีรพันธ์ กล่าวอีกว่า สำหรับระยะต่อไป ได้เตรียมการศึกษาวិเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการ เพื่อเชื่อมต่อห่วงโซ่อุปทานวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรจากเกษตรกรสู่ผู้ประกอบการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ชีวภาพ ผลิตภัณฑ์ชีวมวล ตลอดจนโครงการสนับสนุนต้นทุนกิจกรรมเกษตรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานสิ่งแวดล้อม อันเป็นการเตรียมความพร้อมรองรับ พ.ร.บ.อากาศสะอาด ในปี 2568 ต่อไป

ส่วนผลการจัดการเศษวัสดุ เมื่อปี 2567 ในรายพืช 5 ชนิด ประกอบด้วย ข้าว ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์ อ้อย มันสำปะหลัง และไม้ผล ไม้ยืนต้น ในช่วงเดือน ก.พ.- เม.ย. มีปริมาณเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ทั้งหมดประมาณ 48.6 ล้านตัน นำไปใช้แล้วประมาณ 33.54 ล้านตัน คิดเป็น 69% เป็นมูลค่าทางเศรษฐกิจกว่า 3.2 พันล้านบาท

การไม่เผาเป็นเรื่องที่เกษตรกรต้องก้าวข้ามผ่านเพราะมีทางออกที่ดีกว่ามีทางเลือกที่ดีกว่า ซึ่งเมื่อผนวกรวมกับต้นทุนสุขภาพ จะมีต้นทุนที่สูงมาก ทุกภาคส่วนต้องหารือเพื่อหาทางออก ร่วมกันโดยกรมส่งเสริมการเกษตรพร้อม ร่วมกับทุกภาคส่วน รวมถึงชุมชนเพื่อวิเคราะห์ หาทางเลือกที่ดีที่สุดเพื่อจัดการปัญหาฝุ่น

เกษตรกรฯ ก้าวข้ามเผา พร้อมลุยจัดการเศษวัสดุ ลดฝุ่น PM2.5 และก๊าซเรือนกระจก

๑2 ก.พ. 2025 | ข่าวเกษตร, สไลด์

ฝุ่นเป็นปัญหาที่รุนแรงขึ้นทุกปี ในอดีตการเผาวัสดุการเกษตรอาจไม่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพเหมือนปัจจุบัน เนื่องจากว่าภาวะโลกร้อนไม่รุนแรง แต่ทุกวันนี้การเผาได้ส่งผลกระทบต่อสุขภาพมากขึ้น หากสามารถจัดการได้ตั้งแต่ต้นต่อแหล่งกำเนิด เพื่อให้ฝุ่น PM 2.5 และก๊าซเรือนกระจกลดลง นั่นคือวิธีการที่ดีที่สุด

ศ.ดร.นฤมล ภิญโญสินวัฒน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กล่าวว่า รัฐบาลต้องการให้ทุกหน่วยงานร่วมมือกันขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน PM 2.5 อย่างจริงจัง โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ขับเคลื่อนนโยบายนี้เกษตรกร มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีอากาศที่สะอาดหายใจ นอกจากนี้ยังต้องส่งเสริมการทำเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมควบคู่

นายพีรพันธ์ คอทอง อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร กล่าวเพิ่มเติมว่า สถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ ระบุว่า งานศึกษาวิจัยในอิตาลี พบว่า ฝุ่นPM 2.5 มีองค์ประกอบที่มาจาก การเผาไหม้ของยานยนต์ หรือเศษวัสดุทางการเกษตรเพียง 23% เท่านั้น ที่เหลือเป็นไฮโดรคาร์บอน ฟอสซิล การเผาไหม้ของยานยนต์ 11% เหลือ 66% เป็น ละอองฝุ่นขนาดเล็กหรือละอองลอยในอากาศที่เกิดจากปฏิกิริยาทางเคมีหรือการเปลี่ยนรูปในบรรยากาศ ของก๊าซสารตั้งต้นบางประเภท เช่น ก๊าซไนโตรเจนออกไซด์ ก๊าซซัลเฟอร์ออกไซด์ ก๊าซแอมโมเนีย และกลุ่ม ก๊าซสารอินทรีย์ระเหยง่ายอีกจำนวนมาก ทำให้เกิดเป็นสารมลพิษในอากาศ ดังนั้น การเผาวัสดุทางการเกษตร ของเกษตรกร จึงไม่ใช่ปัญหาทั้งหมดของ PM2.5 ทั้งนี้ กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนดแผนการดำเนินงานไว้ 4 ส่วน คือ 1. การจัดทำฐานข้อมูลเพื่อวางแผน การบริหารจัดการพื้นที่ที่เสี่ยงการเผา โดยรวบรวมข้อมูลพื้นที่ การเพาะปลูกและช่วงเวลาเก็บเกี่ยวพืชที่เสี่ยงต่อการเผา คือ ข้าว ทุเรียน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อ้อย และข้อมูล เกษตรกรในแต่ละจังหวัด แล้วใช้เทคโนโลยีโดยใช้ข้อมูลจากภาพถ่ายดาวเทียมประกอบกับพื้นที่เผาไหม้ (Burn Scar) จุดความร้อน (Hotspot) เพื่อติดตามและประเมินความเสี่ยงในพื้นที่ที่เสี่ยงต่อการเผาไหม้ พร้อมประสานงานกับหน่วยงานท้องถิ่น และดำเนินการตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2568 เรื่อง มาตรการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM2.5) ภาคการเกษตร 2. การป้องกัน โดยกรมส่งเสริมการเกษตรได้สื่อสารให้ความรู้ ความตระหนัก ถึงผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมแก่เกษตรกรได้รับทราบรวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เมื่อ เกษตรกรเข้าใจแล้ว ปริมาณการเผาก็จะลดลง นอกจากนี้ กรมส่งเสริมการเกษตรจะร่วมกับ GISTDA ค้นหา พื้นที่เผาไหม้ Burn Scar แล้วจะมาทาบกับแผนที่ความเสี่ยงที่ทำไว้ก่อนหน้าจะทำให้ทราบพื้นที่เผาไหม้ เกษตรกรผู้ดำเนินการได้ 3. การดำเนินการตามกฎหมาย เมื่อพิสูจน์ทราบแล้วว่ามี การเผาจริงที่เกิดจากการกระทำของเกษตรกรจะบันทึกประวัติการเผาในพื้นที่เกษตรและเกษตรกรรายนั้น จะไม่ได้รับสิทธิในการ เข้าร่วมโครงการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนหรือส่งเสริมการพัฒนา ด้าน การเกษตร และช่วยเหลือเกษตรกรทุกโครงการ ยกเว้นการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้าน การเกษตร ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2568 – 31 พฤษภาคม 2570 4. ให้ความรู้แนะนำการจัดการวัสดุเหลือใช้ ทางการเกษตร ช่องทางและการสนับสนุนการเพิ่มมูลค่าวัสดุเหลือใช้ โดยได้ร่วมกับภาคเอกชนใช้เครื่องจักร ในการอัดก้อนฟาง รวมถึงร่วมกับบริษัทต่างๆ เพื่อย่อยสลายต่อซัง เป็นการสร้างประสบการณ์ใหม่ให้กับ เกษตรกร รวมถึงการใช้ปุ๋ยเคมีที่เหมาะสมกับความต้องการในแต่ละช่วงเวลาการเจริญเติบโต เพื่อลดการเกิด ไนโตรเจนออกไซด์ ละอองลอยทุติยภูมิ และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

นายพีรพันธ์ กล่าวเพิ่มเติมว่า สำหรับระยะต่อไป ได้เตรียมการศึกษาวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการ เพื่อเชื่อมต่อห่วงโซ่อุปทานวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรจากเกษตรกรสู่ผู้ประกอบการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ ชีวภาพ ผลิตภัณฑ์ชีวมวล ตลอดจนโครงการสนับสนุนต้นทุนกิจกรรมเกษตรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานสิ่งแวดล้อม อันเป็นการเตรียมความพร้อมรองรับ พ.ร.บ.อากาศสะอาด ในปี 2568 ต่อไป

สำหรับผลการจัดการเศษวัสดุ เมื่อปี 2567 ในรายพืช 5 ชนิด ประกอบด้วย ข้าว ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์ อ้อย มันสำปะหลัง และไม้ผล ไม้ยืนต้น ในช่วงเดือน ก.พ.- เม.ย. มีปริมาณเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ทั้งหมด ประมาณ 48.6 ล้านตัน นำไปใช้แล้วประมาณ 33.54 ล้านตัน คิดเป็น 69% เป็นมูลค่าทางเศรษฐกิจกว่า 3.2 พันล้านบาท

การไม่เผาเป็นเรื่องที่เกษตรกรต้องก้าวข้ามผ่านเพราะมีทางออกที่ชัดเจนว่ามีทางเลือกที่ดีกว่า ซึ่งเมื่อผนวกรวมกับต้นทุนสุขภาพ จะมีต้นทุนที่สูงมาก ทุกภาคส่วนต้องหารือเพื่อหาทางออก ร่วมกันโดยกรมส่งเสริมการเกษตรพร้อม ร่วมกับทุกภาคส่วน รวมถึงชุมชนเพื่อวิเคราะห์ หาทางเลือกที่ดีที่สุดเพื่อจัดการปัญหาฝุ่น

กระทรวงเกษตรฯ เร่งจัดการเศษวัสดุ ลดฝุ่น PM 2.5-ก๊าซเรือนกระจก

วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2568 - 14:35 น.

กรมส่งเสริมการเกษตร เผยการเผาได้ส่งผลกระทบต่อสุขภาพมากขึ้น หากสามารถจัดการได้ตั้งแต่ต้นตอแหล่งกำเนิด เพื่อให้ฝุ่น PM 2.5 และก๊าซเรือนกระจกลดลง นั่นคือวิธีการที่ดีที่สุด พร้อมเปิด 4 แผนดำเนินการ

ศ.ดร.นฤมล ภิญโญสินวัฒน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กล่าวว่า รัฐบาลต้องการให้ทุกหน่วยงานร่วมมือกันขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน PM 2.5 อย่างจริงจัง โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขับเคลื่อนนโยบายนี้เกษตรกร มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีอากาศที่สะอาดหายใจ นอกจากนี้ยังต้องส่งเสริมการทำเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมควบคู่

นายพีรพันธ์ คอทอง อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร กล่าวว่า สถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ ระบุงานศึกษาวิจัยในอิตาลี พบว่า ฝุ่น PM 2.5 มีองค์ประกอบที่มาจาก การเผาสารชีวมวล หรือเศษวัสดุทางการเกษตรเพียง 23% เท่านั้น

พีรพันธ์ คอทอง

ที่เหลือเป็นไฮโดรคาร์บอน ฟอสซิล การเผาไหม้ของยานยนต์ 11% เหลือ 66% เป็น ละอองฝุ่นขนาดเล็กหรือละอองลอยในอากาศที่เกิดจากปฏิกิริยาทางเคมีหรือการ เปลี่ยนรูปในบรรยากาศของก๊าซสารตั้งต้นบางประเภท เช่น ก๊าซไนโตรเจนออกไซด์ ก๊าซซัลเฟอร์ออกไซด์ ก๊าซแอมโมเนีย และกลุ่มก๊าซสารอินทรีย์ระเหยง่ายอีกจำนวน มาก ทำให้เกิดเป็นสารมลพิษในอากาศ

ดังนั้น การเผาวัสดุการเกษตรของเกษตรกร จึงไม่ใช่ปัญหาทั้งหมดของ PM 2.5

ทั้งนี้ กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนดแผนการดำเนินงานไว้ 4 ส่วน คือ

1.การจัดทำฐานข้อมูลเพื่อวางแผน การบริหารจัดการพื้นที่ที่เสี่ยงการเผา โดยรวบรวมข้อมูลพื้นที่การเพาะปลูกและช่วงเวลาเก็บเกี่ยวพืชที่เสี่ยงต่อการเผา คือ ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อ้อย และข้อมูลเกษตรกรในแต่ละจังหวัด แล้วใช้เทคโนโลยีโดยใช้ข้อมูลจากภาพถ่ายดาวเทียมประกอบกับพื้นที่เผาไหม้ (Burn Scar) จุดความร้อน (Hotspot) เพื่อติดตามและประเมินความเสี่ยงในพื้นที่ที่เสี่ยงต่อการเผาไหม้ พร้อมประสานงานกับหน่วยงานท้องถิ่น และดำเนินการตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2568 เรื่อง มาตรการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไข ปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM 2.5) ภาคการเกษตร

2.การป้องปราม โดยกรมส่งเสริมการเกษตรได้สื่อสารให้ความรู้ ความตระหนัก ถึงผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมแก่เกษตรกรได้รับทราบรวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เมื่อเกษตรกรเข้าใจแล้ว ปริมาณการเผา ก็จะลดลง นอกจากนี้ กรมส่งเสริมการเกษตรจะร่วมกับ GISTDA ค้นหาพื้นที่เผาไหม้ Burn Scar แล้วจะมาทาบทามกับแผนที่ ความเสี่ยงที่ทำได้ก่อนหน้านี้จะทำให้ทราบพื้นที่เผาไร่เกษตรกรผู้ดำเนินการได้

3.การดำเนินการตามกฎหมาย เมื่อพิสูจน์ทราบแล้วว่าการเผาจริงที่เกิดจากการกระทำของเกษตรกรจะบันทึกประวัติการเผาในพื้นที่เกษตรและเกษตรกรรายนั้น จะไม่ได้รับสิทธิในการเข้าร่วมโครงการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนหรือส่งเสริมการพัฒนาด้านการเกษตร และช่วยเหลือเกษตรกรทุกโครงการ ยกเว้นการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตร ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2568-31 พฤษภาคม 2570

4.ให้ความรู้แนะนำการจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ช่องทางและการสนับสนุน การเพิ่มมูลค่าวัสดุเหลือใช้ โดยได้ร่วมกับภาคเอกชนใช้เครื่องจักรในการอัดก้อนฟาง รวมถึงร่วมกับบริษัทต่าง ๆ เพื่อย่อยสลายต่อซัง เป็นการสร้างประสพการณ์ใหม่ให้กับเกษตรกร รวมถึงการใช้ปุ๋ยเคมีที่เหมาะสมกับความต้องการในแต่ละช่วงเวลาการเจริญเติบโต เพื่อลดการเกิดไนโตรเจนออกไซด์ ละอองลอยทุติยภูมิ และลดการปล่อย ก๊าซเรือนกระจก

นายพีรพันธ์กล่าวอีกว่า สำหรับระยะต่อไป ได้เตรียมการศึกษาวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการ เพื่อเชื่อมต่อห่วงโซ่อุปทานวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรจากเกษตรกรสู่ผู้ประกอบการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ชีวภาพ ผลิตภัณฑ์ชีวมวล ตลอดจนโครงการสนับสนุนต้นทุนกิจกรรมเกษตรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานสิ่งแวดล้อม อันเป็นการเตรียมความพร้อมรองรับ พ.ร.บ.อากาศสะอาด ในปี 2568 ต่อไป

สำหรับผลการจัดการเศษวัสดุ เมื่อปี 2567 ในรายพืช 5 ชนิด ประกอบด้วย ข้าว ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์ อ้อย มันสำปะหลัง และไม้ผล ไม้ยืนต้น ในช่วงเดือน ก.พ.-เม.ย. มีปริมาณเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ทั้งหมดประมาณ 48.6 ล้านตัน นำไปใช้แล้วประมาณ 33.54 ล้านตัน คิดเป็น 69% เป็นมูลค่าทางเศรษฐกิจกว่า 3.2 พันล้านบาท

การไม่เผาเป็นเรื่องที่เกษตรกรต้องก้าวข้ามผ่านเพราะมีทางเลือกที่ดีกว่า ซึ่งเมื่อผนวกรวมกับต้นทุนสุขภาพ จะมีต้นทุนที่สูงมาก ทุกภาคส่วนต้องหารือเพื่อหาทางออก ร่วมกันโดยกรมส่งเสริมการเกษตรพร้อม ร่วมกับทุกภาคส่วน รวมถึงชุมชนเพื่อวิเคราะห์ หาทางเลือกที่ดีที่สุดเพื่อจัดการปัญหาฝุ่น

กระทรวงเกษตรฯ เร่งจัดการเศษวัสดุ ลดฝุ่น PM 2.5-ก๊าซเรือนกระจก

ประชาชาติธุรกิจ

อัปเดต 1 วันที่แล้ว • เผยแพร่ 1 วันที่แล้ว

ติดตาม

กรมส่งเสริมการเกษตร เผยการเผาได้ส่งผลกระทบต่อสุขภาพมากขึ้น หากสามารถจัดการ
ได้ตั้งแต่ต้นตอแหล่งกำเนิด เพื่อให้ฝุ่น PM 2.5 และก๊าซเรือนกระจกลดลง นั่นคือวิธีการที่ดี
ที่สุด พร้อมเปิด 4 แผนดำเนินการ

ศ.ดร.นฤมล ภิญโญสินวัฒน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กล่าวว่า รัฐบาลต้องการให้ทุกหน่วยงานร่วมมือกันขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน PM 2.5 อย่างจริงจัง โดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ขับเคลื่อนนโยบายนี้เกษตรกร มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีอากาศที่สะอาดหายใจ นอกจากนี้ยังต้องส่งเสริมการทำเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมควบคู่

นายพีรพันธ์ คอทอง อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร กล่าวว่า สถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ ระบุงานศึกษาวิจัยในอิตาลี พบว่า ฝุ่น PM 2.5 มีองค์ประกอบที่มาจากสารพิษจากมลพิษหรือเศษวัสดุทางการเกษตรเพียง 23% เท่านั้น

ที่เหลือเป็นไฮโดรคาร์บอน ฟอสซิล การเผาไหม้ของยานยนต์ 11% เหลือ 66% เป็นละอองฝุ่นขนาดเล็กหรือละอองลอยในอากาศที่เกิดจากปฏิกิริยาทางเคมีหรือการเปลี่ยนแปลงในบรรยากาศของก๊าซสารตั้งต้นบางประเภท เช่น ก๊าซไนโตรเจนออกไซด์ ก๊าซซัลเฟอร์ออกไซด์ ก๊าซแอมโมเนีย และกลุ่มก๊าซสารอินทรีย์ระเหยง่ายอีกจำนวนมาก ทำให้เกิดเป็นสารมลพิษในอากาศ

ดังนั้น การเผาวัสดุการเกษตรของเกษตรกร จึงไม่ใช่ปัญหาทั้งหมดของ PM 2.5

ทั้งนี้ กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนดแผนการดำเนินงานไว้ 4 ส่วน คือ

1.การจัดทำฐานข้อมูลเพื่อวางแผน การบริหารจัดการพื้นที่ที่เสี่ยงการเผา โดยรวบรวมข้อมูลพื้นที่การเพาะปลูกและช่วงเวลาเก็บเกี่ยวพืชที่เสี่ยงต่อการเผา คือ ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อ้อย และข้อมูลเกษตรกรในแต่ละจังหวัด แล้วใช้เทคโนโลยีโดยใช้ข้อมูลจากภาพถ่ายดาวเทียมประกอบกับพื้นที่เผาไหม้ (Burn Scar) จุดความร้อน (Hotspot) เพื่อติดตามและประเมินความเสี่ยงในพื้นที่ที่เสี่ยงต่อการเผาไหม้ พร้อมประสานงานกับหน่วยงานท้องถิ่น และดำเนินการตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เมื่อวันที่ 17 มกราคม 2568 เรื่อง มาตรการบริหารจัดการป้องกันและแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM 2.5) ภาคการเกษตร

2.การป้องกัน โดยกรมส่งเสริมการเกษตรได้สื่อสารให้ความรู้ ความตระหนัก ถึงผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมแก่เกษตรกรได้รับทราบรวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เมื่อเกษตรกรเข้าใจแล้วปริมาณการเผาก็จะลดลง นอกจากนี้ กรมส่งเสริมการเกษตรจะร่วมกับ GISTDA ค้นหาพื้นที่เผาไหม้ Burn Scar แล้วจะมาทาบกับแผนที่ความเสี่ยงที่ทำไว้ก่อนหน้านี้จะทำให้ทราบพื้นที่เผาไหม้เกษตรกรผู้ดำเนินการได้

3.การดำเนินการตามกฎหมาย เมื่อพิสูจน์ทราบแล้วว่าการเผาจริงที่เกิดจากการกระทำของเกษตรกรจะบันทึกประวัติการเผาในพื้นที่เกษตรและเกษตรกรรายนั้น จะไม่ได้รับสิทธิในการเข้าร่วมโครงการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนหรือส่งเสริมการพัฒนาด้านการเกษตร และช่วยเหลือเกษตรกรทุกโครงการ ยกเว้นการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้านการเกษตร ตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายน 2568-31 พฤษภาคม 2570

4.ให้ความรู้แนะนำการจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ช่องทางและการสนับสนุนการเพิ่มมูลค่าวัสดุเหลือใช้ โดยได้ร่วมกับภาคเอกชนใช้เครื่องจักรในการอัดก้อนฟาง รวมถึงร่วมกับบริษัทต่าง ๆ เพื่อย่อยสลายต่อซัง เป็นการสร้างประสบการณ์ใหม่ให้กับเกษตรกร รวมถึงการใช้ปุ๋ยเคมีที่เหมาะสมกับความต้องการในแต่ละช่วงเวลาการเจริญเติบโต เพื่อลดการเกิดไนโตรเจนออกไซด์ ละอองลอย ทุติยภูมิ และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

นายพีรพันธุ์กล่าวอีกว่า สำหรับระยะต่อไป ได้เตรียมการศึกษาวิเคราะห์ความเป็นไปได้ของโครงการเพื่อเชื่อมต่อห่วงโซ่อุปทานวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรจากเกษตรกรสู่ผู้ประกอบการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ชีวภาพ ผลิตภัณฑ์ชีวมวล ตลอดจนโครงการสนับสนุนต้นทุนกิจกรรมเกษตรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานสิ่งแวดล้อม อันเป็นการเตรียมความพร้อมรองรับ พ.ร.บ.อากาศสะอาด ในปี 2568 ต่อไป

สำหรับผลการจัดการเศษวัสดุ เมื่อปี 2567 ในรายพืช 5 ชนิด ประกอบด้วย ข้าว ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์ อ้อย มันสำปะหลัง และไม้ผล ไม้ยืนต้น ในช่วงเดือน ก.พ.-เม.ย. มีปริมาณเศษวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ทั้งหมดประมาณ 48.6 ล้านตัน นำไปใช้แล้วประมาณ 33.54 ล้านตัน คิดเป็น 69% เป็นมูลค่าทางเศรษฐกิจกว่า 3.2 พันล้านบาท

การไม่เผาเป็นเรื่องที่เกษตรกรต้องก้าวข้ามผ่านเพราะมีทางออกที่ชัดว่ามีทางเลือกที่ดีกว่า ซึ่งเมื่อผนวกพร้อมกับต้นทุนสุขภาพ จะมีต้นทุนที่สูงมาก ทุกภาคส่วนต้องหารือเพื่อหาทางออก ร่วมกันโดยกรมส่งเสริมการเกษตรพร้อม ร่วมกับทุกภาคส่วน รวมถึงชุมชนเพื่อวิเคราะห์ หาทางเลือกที่ดีที่สุด เพื่อจัดการปัญหาฝุ่น

“กรมส่งเสริมการเกษตร ก้าวข้ามการเผา สู่การจัดการเศษวัสดุ”ลด”ฝุ่น PM2.5

นายพีรพันธ์ คอทอง อธิบดีกรมส่งเสริมการเกษตร เปิดเผยว่า สถาบันวิจัยดาราศาสตร์แห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ NARIT ระบุว่างานศึกษาวิจัยในอิตาลี พบว่า ฝุ่น PM 2.5 มีองค์ประกอบที่มาจาก การเผาสารชีวมวล หรือเศษวัสดุทางการเกษตรเพียง 23% เท่านั้น ที่เหลือเป็นไฮโดรคาร์บอน (Hydrocarbon Compounds) ฟอสซิล การเผาไหม้ของยานยนต์ 11% เหลือ 66% เป็นละอองฝุ่นขนาดเล็กหรือละอองลอย ในอากาศที่เกิดจากปฏิกิริยาทางเคมีหรือการเปลี่ยนแปลงในบรรยากาศของ ก๊าซสารตั้งต้นบางประเภทเช่น ก๊าซไนโตรเจนออกไซด์ (NOx) ก๊าซซัลเฟอร์ออกไซด์ (SOx) ก๊าซแอมโมเนีย (NH3) และกลุ่ม ก๊าซสารอินทรีย์ระเหยง่ายอีกจำนวนมาก

ทำให้เกิดเป็นสารมลพิษในอากาศ ดังนั้น การเผาวัสดุการเกษตร ของเกษตรกรจึงไม่ใช่ทั้ง 100% ของ PM2.5 ซึ่งกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยกรมส่งเสริมการเกษตร ได้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี (ครม.) เรื่องมาตรการรับมือสถานการณ์ไฟป่า หมอกควัน และฝุ่นละออง ปี 2568

ทั้งนี้ กรมส่งเสริมการเกษตรกำหนดแผนการดำเนินงานไว้ 4 ส่วน คือ 1. การจัดทำฐานข้อมูล เพื่อวางแผน การบริหารจัดการพื้นที่ที่เสี่ยงการเผา โดยรวบรวมข้อมูลพื้นที่การเพาะปลูกและช่วงเวลาเก็บเกี่ยวพืช ที่เสี่ยงต่อการเผา คือ ข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ อ้อย และข้อมูลเกษตรกรในแต่ละจังหวัด แล้วใช้เทคโนโลยีโดย ใช้ข้อมูลจากภาพถ่ายดาวเทียมประกอบด้วยพื้นที่เผาไหม้ (Burn Scar) จุดความร้อน (Hotspot) เพื่อติดตาม และประเมินความเสี่ยงในพื้นที่ที่เสี่ยงต่อการเผาไหม้ พร้อมประสานงาน กับหน่วยงานท้องถิ่น และดำเนินการ ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เมื่อวันที่ 17 ม.ค. 2568 เรื่อง มาตรการบริหารจัดการป้องกัน และแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน (PM2.5) ภาคการเกษตร

2. *การป้องกันปราม* โดยกรมส่งเสริมการเกษตรได้สื่อสารให้ความรู้ ความตระหนัก ถึงผลกระทบต่อสุขภาพ และสิ่งแวดล้อมแก่เกษตรกรได้รับทราบ รวมทั้งกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เมื่อเกษตรกรเข้าใจแล้ว ปริมาณการเผา ก็จะลดลง ซึ่งเกษตรกรส่วนใหญ่เข้าใจและตระหนักมากขึ้นว่า ถ้าเผาแล้วจะส่งผลกระทบต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ กรมส่งเสริมการเกษตรจะร่วมกับสำนักงานพัฒนาเทคโนโลยี อวกาศ และภูมิสารสนเทศ (องค์การมหาชน) หรือ GISTDA ค้นหาพื้นที่เผาไหม้ (Burn Scar) แล้วจะมา ทาบกับแผนที่ความเสี่ยงที่ทำไว้ก่อนหน้านี้ จะทำให้ทราบพื้นที่เผาระบุเกษตรกรผู้ดำเนินการได้

3. *การดำเนินการตามกฎหมาย* เมื่อพิสูจน์ทราบแล้วว่ามี การเผาจริงที่เกิดจากการกระทำของ เกษตรกร จะบันทึกประวัติการเผาในพื้นที่เกษตรและเกษตรกรรายนั้น จะไม่ได้รับสิทธิในการเข้าร่วม โครงการของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนหรือส่งเสริมการพัฒนาด้าน การเกษตร และช่วยเหลือเกษตรกรทุกโครงการ ยกเว้นการช่วยเหลือเกษตรกรผู้ประสบภัยพิบัติด้าน การเกษตร ตั้งแต่วันที่ 1 มิ.ย. 2568 – 31 พ.ค. 2570

4. *ให้ความรู้แนะนำการจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร* ช่องทางและการสนับสนุนตลาดการเพิ่ม มูลค่า วัสดุเหลือใช้ เช่น การใช้จุลินทรีย์ย่อยสลายต่อซัง การแปรรูปเป็นอาหารสัตว์ และการใช้ประโยชน์ อื่นๆ การสร้างมูลค่าเพิ่มจากต่อซังข้าวโพด โดยนำส่งเข้าโรงงานชีวมวล รวมถึงการนำผู้ซื้อกับผู้ ขายมาพบกัน ซึ่งกระทรวงเกษตรฯ จะดำเนินการในห้วงเวลานี้เพื่อจัดการวัสดุทางการเกษตร ตลอดจน การรณรงค์การใช้ปุ๋ยเคมีที่เหมาะสมกับ ความต้องการในแต่ละช่วงเวลาการเจริญเติบโต เพื่อลดการ เกิดไนโตรเจนออกไซด์ (NOx) ละอองลอยทุติยภูมิ และลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

“กรมส่งเสริมการเกษตรดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพราะฝุ่นเป็นปัญหาที่รุนแรงขึ้นทุกปี โดยได้ร่วมกับ ภาคเอกชน ใช้เครื่องจักรในการอัดก้อนฟาง รวมถึงร่วมกับบริษัทต่างๆ เพื่อย่อยสลายต่อซัง เป็นการ สร้างประสบการณ์ใหม่ให้กับเกษตรกรผู้ปลูกข้าวก่อนที่จะเผา รวมถึงการส่งเสริมให้ทำปุ๋ยหมักและ จัดสรรให้ชุมชน เป็นการประหยัด ปุ๋ยที่จะใช้ในรอบต่อไปได้เรื่องนี้ทุกหน่วยงานร่วมกัน”

สำหรับระยะต่อไป กรมฯ ได้เตรียมการศึกษาวិเคราะห์ ความเป็นไปได้ของโครงการ เพื่อเชื่อมต่อห่วง โซ่อุปทานวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรจากเกษตรกรสู่ผู้ประกอบการแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ชีวภาพ ผลิตภัณฑ์ชีวมวล ตลอดจนโครงการสนับสนุนต้นทุนกิจกรรมเกษตรที่ได้รับ การรับรองมาตรฐานสิ่งแวดล้อม อันเป็นการเตรียมความพร้อมรองรับ พ.ร.บ.อากาศสะอาด ในปี 2568 ต่อไป

นายพีรพันธ์ กล่าวว่า ผลการจัดการดำเนินการ ในปี 2567 ที่ผ่านมาในรายพืช 5 ชนิด ประกอบด้วย ข้าว ข้าวโพด เลี้ยงสัตว์ อ้อย มันสำปะหลัง และไม้ผล ไม้ยืนต้น ในช่วงเดือน ก.พ.- เม.ย. มีปริมาณเศษ วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร ทั้งหมดประมาณ 48.6 ล้านตัน นำไปใช้แล้วประมาณ 33.54 ล้านตัน คิด เป็น 69% เป็นมูลค่าทาง เศรษฐกิจกว่า 3.2 พันล้านบาท

ดังนั้น การไม่เผาจึงมีทางออกชัดเจนที่เกษตรกรทุกคนต้องยอมรับว่า สามารถจัดการก้าวข้าม เรื่อง การเผาได้ ซึ่งเมื่อผนวกพร้อมกับต้นทุนสุขภาพของเกษตรกร ประชาชน เด็ก และผู้สูง อายุ จะมีต้นทุนทางสังคม ที่สูงมาก ทุกภาคส่วนต้องหารือเพื่อหาทางออก ร่วมกันโดยกรมส่งเสริมการเกษตรพร้อม ร่วมกับทุกภาคส่วน รวมถึงชุมชนเพื่อวิเคราะห์ หาทางเลือกที่ดีที่สุด แล้วสามารถตอบสนองได้

กรมส่งเสริมการเกษตรร่วมกับเกษตรยโสธร พัฒนาต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นมาลัยข้าวตอก

🕒 12 กุมภาพันธ์ 2568 05:58 น. 👤 สยามรัฐออนไลน์ 📍 ชาวไทย

ผู้สื่อข่าวรายงานว่า เมื่อวันที่ 11 ก.พ.68 ที่อำเภอมหาชนะชัยจังหวัดยโสธร กรมส่งเสริมการเกษตร ร่วมกับสำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร และสำนักงานเกษตรอำเภอมหาชนะชัยร่วม จัดเวทีชุมชนพัฒนาต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรเพื่อเสริมสร้างอัตลักษณ์พื้นที่และเสริมสร้างคุณค่าเชิงเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (มาลัยข้าวตอก) ภายใต้โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นที่เพื่อเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานเศรษฐกิจสร้างสรรค์ ประจำปีงบประมาณ 2568

โดยนายอำนาจ ยงยืนเกษตรอำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร เปิดเผยว่ากิจกรรมพัฒนาภูมิปัญญาท้องถิ่นและนวัตกรรมด้านการเกษตรเพื่อเสริมสร้างอัตลักษณ์พื้นที่ เพื่อค้นหาองค์ความรู้ภูมิปัญญาการทำมาลัยข้าวตอก และแนวทางการพัฒนา รวมถึงการเชื่อมโยงประเพณีประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและวิถีชีวิต ซึ่งมีทั้งโอกาสในการต่อยอดภูมิปัญญาจากผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญของคนไทยคือข้าว ทั้งในแง่ของการพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์รูปแบบต่างๆ การเชื่อมโยงการท่องเที่ยว รวมถึงปัญหา และความท้าทายต่างๆ ที่เกิดขึ้น อาทิเช่น วิธีป้องกันผลิตภัณฑ์ข้าวตอกจากมอด โดยการจัดเวทีในครั้งนี้มีบุคลากรจากวิทยาลัยชุมชนยโสธร ผู้นำท้องถิ่น และราษฎรชาวบ้าน ร่วมแลกเปลี่ยนแนวคิด เพื่อพัฒนาคุณภาพมาลัยข้าวตอกให้มีความคงทนตามสภาพที่ยาวนาน รวมถึงแนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์มาลัยข้าวตอกให้มีความหลากหลายตามกระแสนิยมมากยิ่งขึ้น

สำหรับ กล้วยข้าวตอก ถือเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการเกษตรอันทรงคุณค่าของชาวอำเภอหามาชนะชัย จังหวัดยโสธร เป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีการใช้เมล็ดข้าวเปลือก ข้าวเหนียว นำมาคั่ว ในหม้อปั้นดินเผา จนเมล็ดพองแตก เรียกว่า "ข้าวตอก" แล้วนำมาร้อยเรียงเป็นกล้วยสายยาวที่สวยงาม โดยเปรียบแทน "ดอกมณฑารพ" อันเป็นดอกไม้ทิพย์แห่งสรวงสวรรค์ แล้วจัดขบวนแห่ไปถวายเพื่อเป็นพุทธบูชาเนื่องในเทศกาลวันมาฆบูชา ซึ่งเป็นประเพณีดั้งเดิมของชาวอีสานที่สืบทอดต่อกันมาเฉพาะในอำเภอหามาชนะชัย จังหวัดยโสธรแห่งนี้ เท่านั้น

โดยในปีที่ผ่านมาสำนักงานเกษตรจังหวัดยโสธร ร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอหามาชนะชัย ได้ดำเนินการจัดตั้งศูนย์เรียนรู้กล้วยข้าวตอก ณ วิสาหกิจชุมชนเศรษฐกิจพอเพียงฟ้าหยาดพัฒนา ตำบลฟ้าหยาด อำเภอหามาชนะชัย จังหวัดยโสธร เพื่อเป็นจุดถ่ายทอดความรู้ ประชาสัมพันธ์ และสืบสานภูมิปัญญามาลย์ข้าวตอกที่เป็นอัตลักษณ์ของชุมชน และวัฒนธรรมให้คงอยู่อย่างยั่งยืน